

**ŠEIMOS IR DARBO
IŠIPAREIGOJIMŲ DERINIMO
REKOMENDACIJOS**

**PROJEKTO „FORWARD! ŠEIMA IR DARBAS –
SUDERINAMI PATIRTIS**

**DANIELIAUS leidykla
Vilnius 2007**

Parama skirta iš Europos socialinio fondo ir Lietuvos bendrojo finansavimo lėšų.

Europos bendrijų iniciatyva EQUAL projektas
„FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami
Nr. EQ/2004/1130-23

Autoriai:

Ieva Adomaitytė-Subačienė
Daiva Atmanavičienė
Jolita Buzaitytė-Kašalynienė
Nijolė Diršienė
Edita Gujienė
Indrė Ivanauskaitė-Vindašiuvienė
Rasa Karalienė
Rasa Laiconienė
Jurgita Pečiūrienė
Valerija Reikertienė
Jūratė Šeduikienė
Lidija Dikčienė
Liudoslava Teresa Mirzojanc

Dailininko Jono Varno piešiniai
Viršelyje panaudota Algirdo Kalvaičio nuotrauka

© DANIELIAUS leidykla, 2007
© Dailininkas Jonas Varnas, 2007
© Moterų informacijos centras, 2007

Turinys

ĮVADAS	5
REKOMENDACIJOS SAVIVALDYBĖMS DĖL PAILGINTO DARBO LAIKO ORGANIZAVIMO IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE	7
REKOMENDACIJOS SAVIVALDYBĖMS DĖL KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE	9
REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOMS DĖL PAILGINTO DARBO LAIKO	11
REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOMS DĖL KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO	12
REKOMENDACIJOS DARBDAVIAMS	17

Lietuvos ikimokyklinių ugdymo įstaigų pagrindinės funkcijos – ikimokyklinio amžiaus vaikų priežiūra bei jų ugdymas, tačiau akivaizdu, kad jau šiandien šių paslaugų šeimoms nepakanka. Nereta ikimokyklinio amžiaus vaikus auginanti šeima susiduria su problemomis, kurių sprendimui reikia socialinių, psichologinių tarnybų pagalbos. Augantis skurdo lygis ir gilėjantis skirtumai tarp skirtingų namų ūkių, ypač kaimo bendruomenėje bei socialinių paslaugų ir socialinės paramos poreikio didėjimas skatina ieškoti šeimai prieinamų kompleksinių paslaugų formų. Pastarojo meto tendencijos darbo rinkoje, kada daugelyje sektorių jaučiamas kvalifikuotų darbuotojų stygius, verčia ir ateityje vers darbdavius ieškoti sprendimų, kaip sukurti patrauklias darbo sąlygas savo darbuotojams. Pagrindine užduotimi, pritraukiant ir išlaikant įmonėse darbuotojus, turinčius ikimokyklinio amžiaus vaikų, dabar tampa palankios šeimai aplinkos kūrimas.

Europos Bendrijų iniciatyvos EQUAL projekto „FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami“ metu ir buvo pradėtos teikti įvairios paslaugos, kuriomis buvo siekiama padėti šeimoms, auginančioms ikimokyklinio amžiaus vaikus. Projekto iniciatyva trijuose ikimokyklinėse ugdymo įstaigose (dvi – Vilniaus mieste, viena – Vilniaus r. Pagirių seniūnijoje) įsteigtos pailginto darbo laiko vaikų priežiūros grupės, kuriose tėvai, dirbantys toli nuo savo gyvenamosios vietos ar pamaininį darbą, gali palikti vaikus ilgiau nei įprastai, o Vilniaus r. Pagirių darželyje, esant būtinybei, – ir nakčiai. Šiose grupėse tėvams taip pat teikiama kompleksinė pagalba: nuo 2005 gruodžio 1 d. iki 2007 lapkričio 1 d. suteiktos 730 socialinio darbuotojo, 10 grupių ir 5 individualios psichologo bei 2 grupinės ir 2 individualios teisininko konsultacijos, suorganizuoti 25 savipagalbos grupių susitikimai. Be to, suteikiama galimybė tobulinti profesinę kvalifikaciją – jau įteikti 56 tobulinimosi kursų baigimo pažymėjimai: 28 kompiuterinio raštingumo, 10 valstybinės kalbos, 13 anglų kalbos, 3 konstruktorių-modeliuotojų, 1 D ir CE kategorijų vairuotojų, 1 mazažuotojo.

Projekto metu atlikti tyrimai parodė akivaizdžią tokių paslaugų naudą: daugelis šiomis paslaugomis besinaudojančių tėvų susirado geriau apmokamą darbą, keldami kvalifikaciją sustiprino savo profesines žinias, padidėjo tėvų pasitikėjimas savo jėgomis. Teikiama psichologo pagalba daugumai tėvų pagelbėjo sprendžiant vaikų auklėjimo, šeimos narių tarpusavio santykių sunkumus, o socialinio darbuotojo konsultacijos padėjo spręsti darbo paieškos, būsto, smurto šeimoje ir kitus klausimus. Dauguma tėvų, iš pradžių skeptiškai vertinusių darželiuose siūlomas psichologo, socialinio darbuotojo paslau-

gas, vėliau pripažino jų vertę bei naudą, noriai bendradarbiavo su šiais specialistais ir džiaugėsi, pajutę pokyčius įvairiose gyvenimo srityse.

Europos Bendrijų iniciatyvą EQUAL Europos Sąjungos lygiu administruoja Europos Komisija. EQUAL skirta išbandyti, plėtoti ir įteisinti naujus politikos kūrimo ir įgyvendinimo metodus vietiniu, nacionaliniu ir Europos Sąjungos lygmeniu bei integruoti įteisintą pažangią praktiką į bendrą darbo rinkos politiką ir konkrečius veiksmus. Projektą iš dalies finansuoja Europos Sąjunga ir remia Lietuvos Respublika.

Šiame leidinyje, remiantis projekto „FORWARD! Šeima ir darbas – suderinami“ patirtimi ir pasiektais rezultatais, pateikiamos rekomendacijas savivaldybėms, ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, darbdaviams ir profesinėms sąjungoms. Tikimasi, kad šios rekomendacijos paskatins įdiegti naują Lietuvos ikimokyklinio ugdymo sistemos modelį, padedantį spręsti šeimų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, socialines problemas ir derinti šeimos bei darbo išsipareigojimus. Taip pat šios rekomendacijos paskatins darbdavius kurti darbuotojams palankias darbo sąlygas derinti šeimos ir profesinius išsipareigojimus.

REKOMENDACIJOS SAVIVALDYBĖMS DĖL PAILGINTO DARBO LAIKO ORGANIZAVIMO IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE

Savivaldybėms, kurios atsakingos už ikimokyklinio ugdymo organizavimą vietos bendruomenėje, pateikiamos rekomendacijos, kurios padėtų išplėsti paslaugų tinklą šeimoms, auginančioms ikimokyklinio amžiaus vaikus. Rekomenduojama atlikti šiuos pagrindinius žingsnius:

1. Vaikų priežiūros ir tėvų darbo suderinimo poreikio tyrimas (savivaldybės teritorijoje):

- Ištirti šeimų, auginančių ikimokyklinio amžiaus vaikus, poreikį ugdymo įstaigų pailginto darbo laiko grupei/grupėms (pvz., rytinė, vakarinė, naktinė, savaitgalinė ir pan.)
- Išsiaiškinti ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo įstaigų nelankymo priežastis.

2. Ikimokyklinio ugdymo įstaigų atranka lankstaus darbo laiko grafikui įvesti:

- Įvertinti įstaigų galimybes teikti pailginto darbo laiko paslaugas.
- Parinkti ikimokyklinio ugdymo įstaigą/įstaigas, atsižvelgiant į šeimų gyvenamąją vietą bei poreikius ir įstaigų galimybes.

3. Pasirengimas organizuoti pailginto darbo laiko paslaugas šeimai:

- Įsteigti pailginto darbo laiko grupę(es) ikimokyklinio ugdymo įstaigoje (iki 15 vaikų vienoje grupėje);
- Įkurti papildomus etatus (auklėtojų, auklėtojų padėjėjų, naktinių auklių ir kt.);
- Organizuoti papildomą maitinimą;
- Pailginto darbo grupei pritaikyti ugdomąją aplinką;

4. Biudžeto apskaičiavimas:

- Apskaičiuoti specialistų darbo užmokestį, priedus vadovams;
- Apskaičiuoti maitinimo kaštus;
- Apskaičiuoti papildomas išlaidas inventoriui, ugdymo priemonėms ir sanitarinėms-higienos prekėms;
- Apskaičiuoti įstaigos papildomas eksploatacines išlaidas.

Pavyzdžiai:

*Ikimokyklinio ugdymo
įstaigos,
dirbančios nuo
18:30 iki 21:30,
papildomi poreikiai:*

Auklėtojas - 0,5 etato

*Auklėtojo
padėjėjas - 0,25 etato*

Virėjas - 0,25 etato

Inventoriūs

Ugdymo išlaidos

*Komunalinės ir
eksploatacinės išlaidos*

Priedas vadovui

*Ikimokyklinio ugdymo
įstaigos,
dirbančios nuo
17:30 iki 07:00,
papildomi poreikiai:*

*Auklėtojas, auklėtojo
padėjėjas – 2 etatai*

Virėjas – 0,25 etato

Skalbėjas – 0,25 etato

Ugdymo išlaidos

*Komunalinės ir eks-
ploatacinės
išlaidos*

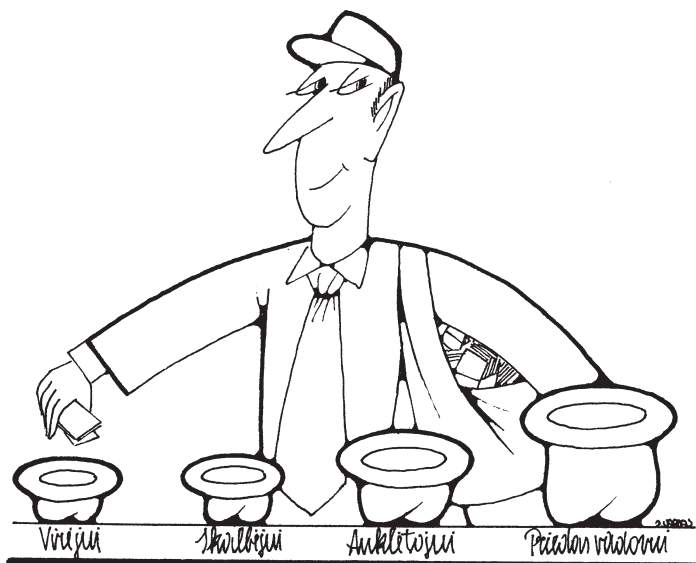
Priedas vadovui

5. Bendruomenės informavimas:

- Skleisti informaciją vietos bendruomenėje apie ikimokyklinio ugdymo įstaigose įsteigtas pailginto darbo laiko grupes.

6. Vertinimas:

- Įvertinti paslaugą.

REKOMENDACIJOS SAVIVALDYBĖMS DĖL KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOSE

Savivaldybėms, kurios atsakingos už ikimokyklinio ugdymo organizavimą vietos bendruomenėje, pateikiamos rekomendacijos, kurios padėtų užtikrinti kompleksinę pagalbą šeimoms, auginančioms ikimokyklinio amžiaus vaikus.

Rekomenduojama atlikti šiuos pagrindinius žingsnius:

1. Pasirengimas organizuoti kompleksines paslaugas šeimai visose savivaldybės ikimokyklinio ugdymo įstaigose:

- Įsteigti socialinio darbuotojo, psichologo etatus;
- Parengti pavyzdinius socialinio darbuotojo ir psichologo ikimokyklinio ugdymo įstaigoje pareigybių aprašus;
- Ikimokyklinio ugdymo įstaigose pritaikyti aplinką specialistų darbui su tėvais.

Pavyzdys:

Socialinis darbuotojas - 0,5 etato

Psichologas - 0,5 etato

Priedas vadovui

2. Biudžeto apskaičiavimas:

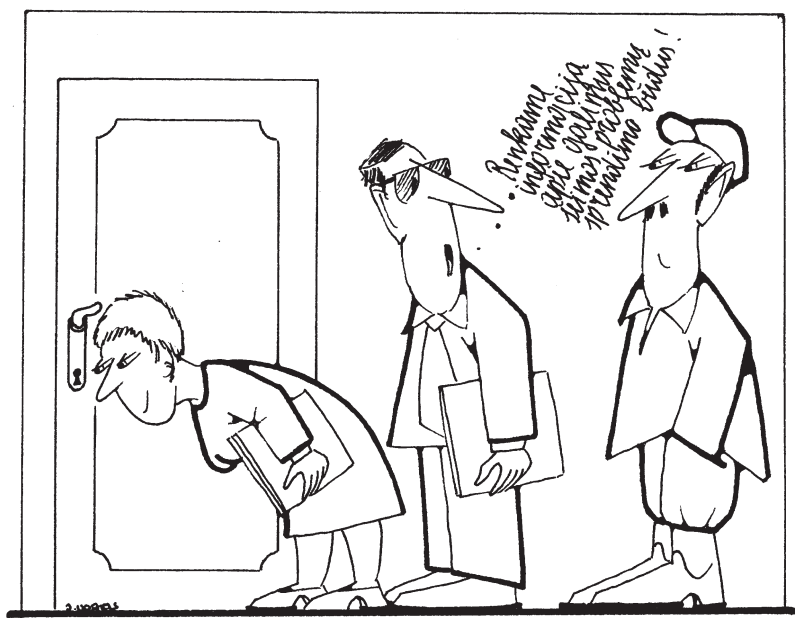
- Apskaičiuoti specialistų (socialinio darbuotojo, psichologo) darbo užmokestį, priedus vadovams;
- Apskaičiuoti reikalingas lėšas specialistų darbo vietoms įrengti.

3. Bendruomenės informavimas:

- Skleisti informaciją vietos bendruomenėje apie ikimokyklinio ugdymo įstaigose teikiamas kompleksines paslaugas.

4. Vertinimas:

- Įvertinti paslaugas.

REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOMS DĖL PAILGINTO DARBO LAIKO

Ikimokyklinio ugdymo įstaigoms, besirengiančioms teikti pailginto darbo laiko paslaugas, rekomenduojama:

1. Išsiaiškinti tėvų poreikius dėl pailginto darbo laiko grupės įsteigimo.

2. Papildyti įstaigos nuostatus dėl pailginto darbo laiko.

3. Įsteigti pailginto darbo laiko grupę.

4. Sukurti dokumentacijos sistemą:

- Sudaryti ikimokyklinio ugdymo ir priešmokyklinio ugdymo sutartis su tėvais dėl papildomų paslaugų;
- Priimti ir registruoti dokumentus, įrodančius tėvų užimtumą;
- Sudaryti išankstinio (savaitei ar pan.) vaikų lankomumo grafiką;
- Pildyti papildomą vaikų lankomumo žurnalą.

5. Organizuoti papildomą maitinimą.

6. Įvertinti:

- Paslaugos priežiūrą ir vertinimą atlieka įstaigos vadovas.

REKOMENDACIJOS IKIMOKYKLINIO UGDYMO ĮSTAIGOMS DĖL KOMPLEKSINIŲ PASLAUGŲ ORGANIZAVIMO

Rekomenduojama atlikti šiuos pagrindinius žingsnius:

1. Papildyti įstaigos nuostatus dėl kompleksinių paslaugų teikimo.

2. Parengti/papildyti specialistų (auklėtojų, socialinio darbuotojo, psichologo) pareigybių aprašus.

2.1. Auklėtojų pareigybių aprašus papildyti šiomis funkcijomis:

- Bendradarbiauti su socialiniu darbuotoju, sprendžiant šeimai iškilusias problemas ir dalyvauti, rengiant individualų pagalbos šeimai planą;
- Informuoti socialinį darbuotoją ir psichologą apie pastebėtas šeimos socialines problemas (pasikeitusį vaiko elgesį, smurto apraiškas, vaiko nepriežiūrą ir pan.);
- Pildyti šeimos dokumentaciją (žurnalo užrašus/dienyną) ir ja konfidencialiai naudotis;
- Tobulinti kvalifikaciją, įgyjant socialinio darbo su šeima, socialinės apsaugos, tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir komandinio darbo bei lyčių lygių galimybių srities žinių ir įgūdžių.

2.2. Numatyti socialinio darbuotojo pareigybių aprašuose šias funkcijas:

- Nustatyti šeimos poreikius (tėvų darbo ir ikimokyklinės ugdymo įstaigos darbo laiko derinimo, profesinio rengimo, kvalifikacijos tobulinimo bei įsidarbinimo, teisinio ir psichologinio konsultavimo ir pan.);
- Įvertinti šeimos vidinius ir išorinius išteklius (stipriąsias šeimos puses ir aplinkos palaikymo sistemos galimybes);
- Rinkti informaciją apie galimus šeimos problemų sprendimo būdus;
- Bendradarbiaujant su auklėtoju ir su šeimos nariais rengti ir įgyvendinti individualios pagalbos šeimai planą;
- Vertinti šeimos situacijos pokyčius;
- Tarpininkauti dėl paramos ir paslaugų teikimo seniūnijoje, socialinės paramos įstaigose, Darbo biržoje, profesinio mokymo ir kvalifikacijos tobulinimo ir kitose įstaigose;
- Teikti paramą šeimai, į pagalbos procesą įtraukiant šeimos socialinio tinklo narius;

- Bendradarbiauti su ikimokyklinės ugdymo įstaigos slaugytoju, logopedu ir bendruomenės socialiniais partneriais;
- Teikti tėvų švietimo ir informavimo paslaugas (vesti susirinkimus, diskusijas, rengti informacinę medžiagą stenduose);
- Pildyti šeimos dokumentaciją;
- Tobulinti kvalifikaciją socialinio darbo su šeima, socialinės apsaugos, ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo, komandinio darbo ir lyčių lygybės srityje.

2.3. Numatyti psichologo pareigybių aprašuose šias funkcijas:

- Teikti pagalbą psichologinių ir ugdymo problemų, specialiųjų poreikių turintiems vaikams, jų tėvams;
- Bendradarbiauti, rengiant ir įgyvendinant pagalbos šeimai planą kartu su socialiniu darbuotoju, auklėtoju ir šeimos nariais;
- Padėti socialiniam darbuotojui ir auklėtojui įvertinti šeimos situacijos pokyčius;
- Palaikyti glaudų ryšį su socialiniu darbuotoju, auklėtojais, pildyti šeimos dokumentaciją, teikti rekomendacijas ir pasiūlymus, dalyvauti atvejų aptarimuose;
- Organizuoti savipagalbos grupes tikslinės grupės nariams;
- Teikti informaciją/tarpininkauti kitose tarnybose dėl psichologinių konsultacijų suaugusiems asmenims, išgyvenantiems psichologines krizes.
- Tobulinti kvalifikaciją socialinio darbo su šeima, socialinės apsaugos, ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo, tarpinstitucinio bendradarbiavimo, komandinio darbo ir lyčių lygybės srityje.

3. Pritaikyti įstaigos aplinką šeimoms konsultuoti.

4. Sudaryti specialistų darbo grafikus, atsižvelgiant į tėvų darbo laiką.

5. Organizuoti specialistų komandinį darbą, užtikrinantį kompleksines paslaugas šeimai:

- Atsižvelgus į šeimos problemų pobūdį, kurti pagalbos šeimai teikėjų bendradarbiavimo sistemą, kuri užtikrintų kompleksinių paslaugų šeimoms teikimą.

- Organizuoti bendrus įstaigoje dirbančių specialistų (pedagogų, socialinių darbuotojų, psichologų ir kt.) pasitarimus, atvejų aptarimus.

- Esant poreikiui, į pagalbos šeimai procesą įtraukti kitų, paslaugas šeimoms teikiančių institucijų, atstovus arba nukreipti šeimas į kitas reikalingas paslaugas teikiančias institucijas ir organizacijas.

Pagalbos teikėjų bendradarbiavimo sistemą sudaro:

- socialinis darbuotojas teikia socialines paslaugas, tarpininkauja, nukreipia pas kitus specialistus, sprendžia šeimos socialines problemas ir atlieka pagalbos šeimai paslaugų organizatoriaus vaidmenį. Jis rengia individualios pagalbos šeimai planą, organizuoja atvejo aptarimus, informuoja auklėtojus ir psichologą apie planuojamų susitikimų su tėvais laiką.

- auklėtojas teikia vaikų priežiūros paslaugas ir informuoja tėvus apie galimybę gauti socialinio darbuotojo, psichologo paslaugas, pildo šeimos dokumentaciją dalyvauja pagalbos plano šeimai sudaryme ir atvejo aptarimuose.

- psichologas teikia psichologinio konsultavimo paslaugas šeimai, organizuoja savivalbos grupes, rekomendacijas/pasiūlymus auklėtojui, socialiniam darbuotojui; pildo šeimos dokumentaciją, dalyvauja plano šeimai rengime, tarpininkauja dėl paslaugų šeimai kitose psichologinėse tarnybose.

- kiti artimai su šeima susiję asmenys gali būti įtraukiami į pagalbos šeimai teikimo procesą.

Specialistų, teikiančių pagalbą tikslinei grupei, tarpusavio ryšiai grindžiami konfidencialumo principu, t.y., išipareigojimu neviešinti šeimos problemų, nenaudoti duomenų apie šeimą be jų sutikimo.

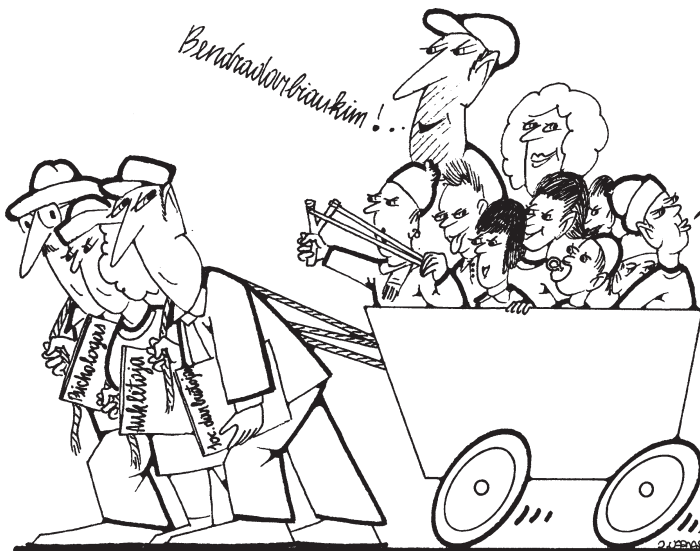
Veiksmingos bendradarbiavimo sistemos sukūrimo prielaida yra auklėtojo, socialinio darbuotojo, psichologo kvalifikacijos tobulinimas, įgyjant žinių ir įgūdžių tarpinstitucinio bendradarbiavimo ir komandinio darbo, socialinio darbo su šeima, ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo, lyčių lygybės srityje.

6. Paskirstyti komandoje dirbsiančių specialistų funkcijas.

7. Formuoti šeimų bylas, kuriose būtų fiksuojamos šeimai teikiamos paslaugos.

8. Vertinimas:

- šeimos pagalbos plano rezultatyvumo/pagalbos poveikio vertinimas;
- komandinio darbo/komandos narių bendradarbiavimo vertinimas;
- komandos narių savęs vertinimas.

Rekomenduojama dokumentacijos sistemą sudaro:

- Šeimos įregistravimo anketa. Anketos paskirtis – kaupti išsamius duomenis apie šeimą ir registruoti išskirtinius šeimos narių poreikius, motyvus, nurodant tėvų socialinę padėtį, užimtumą, informaciją apie vaiką, tėvą/motiną ir kitus artimus asmenis arba svarbius faktus. Anketą pildo socialinis darbuotojas.

- Šeimos problemų įvardijimo anketa. Atsakydami į pateiktus klausimus, tėvai skatinami įvardinti sunkumus, sutelkti dėmesį ne tik į problemas, bet ir į savo vidinius ir išorinius išteklius, kuriais galėtų pasinaudoti sprendami problemas. Anketą pildo tėvai.

- Pagalbos šeimai planas, kuris sudaromas įvertinus šeimos poreikius ir įvardintas problemas.

- Žurnalo užrašai/dienynas. Jo paskirtis – kaupti duomenis apie vykstančius pokyčius šeimos situacijoje, iškilusius naujus poreikius, sunkumus įgyvendinant pagalbos planą, vaikų fizinę ir emocinę būklę, jų poreikius, pasiekimus. Dienyną pildo socialinis darbuotojas, auklėtojas ir psichologas ne rečiau kaip 2 kartus per mėnesį.

- Šeimai suteiktos paramos suvestinė. Suvestinėje nurodoma kas mėnesį suteikta parama šeimai, trumpai apibūdinamas suteiktos paramos turinys. Šią suvestinę pildo socialinis darbuotojas.

- Šeimos pokyčių įvertinimo anketa. Anketa skirta šeimos situacijos pokyčiams žymėti, nurodant planuotos pagalbos rezultatus. Anketą pildo visi kompleksinę pagalbą teikiantys specialistai.

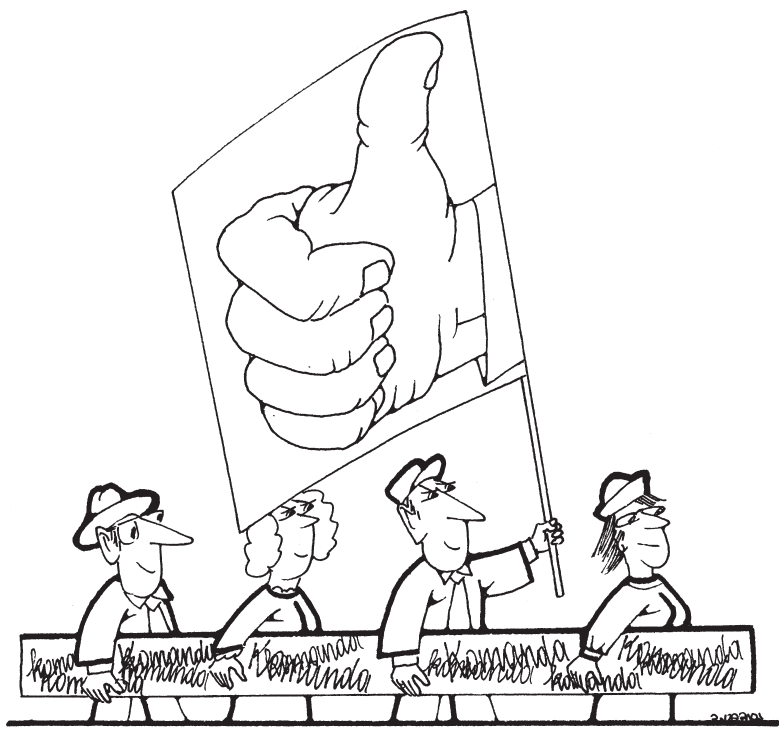
- Dokumentacijos sistemos saugojimas ir tvarkymas. Dokumentacijos sistema yra saugoma ikimokyklinio ugdymo įstaigoje, tik socialiniam darbuotojui, auklėtojui, psichologui prieinamoje vietoje. Ikimokyklinio ugdymo įstaigos vadovas atsako už dokumentacijos tvarkingą vedimą bei joje esamos informacijos konfidencialumo užtikrinimą.

Rekomenduojami kompleksinės pagalbos organizavimo principai:

- Dalyvavimas. Pagalbos šeimai planas sudaromas atsižvelgus į šeimos poreikius ir jai dalyvaujant rengiant ir įgyvendinant planą. Į pagalbos šeimai procesą įtraukiami šeimos nariai, rezultatai pasiekiami jų aktyvumo dėka.

- Bendradarbiavimas. Glaudus socialinio darbuotojo, auklėtojo, psichologo bei kitų bendruomenės socialinių partnerių bendradarbiavimas užtikrina kompleksinės pagalbos šeimai teikimą.

- Integruotumas. Atsižvelgus į šeimos problemų kompleksiskumą, kuriama pagalbos šeimai teikėjų bendradarbiavimo sistema, kuri užtikrina integruotas paslaugas šeimoms. Vaikų priežiūros ir ugdymo paslaugos teikiamos kompleksiskai, derinant jas su psichologo, socialinių darbuotojų, tarpininkavimo dėl kvalifikacijos tobulinimo, profesijos įsigijimo, darbo paieškos paslaugų tėvams ir kitiems šeimos nariams pagal poreikį.

Rekomendacijos darbdaviams

Siekiant, savo įstaigose/įmonėse/organizacijose (ar norint pritraukti iš kitur) išlaikyti darbuotojus, turinčius ikimokyklinio amžiaus vaikų rekomenduojama taikyti tokius sprendimus:

1. Išsiaiškinti darbuotojų, turinčių ikimokyklinio amžiaus vaikų, skaičių bei jų patiriamus šeimos ir darbo pareigų derinimo sunkumus.

2. Sukurti šeimai palankią darbo aplinką.

2.1. Priklausomai nuo įstaigos/įmonės/organizacijos veiklos pobūdžio suteikti galimybę darbuotojams, auginantiems ikimokyklinio amžiaus vaikus, taikyti lankstų darbo grafiką (t. y. darbo valandos išdėstomos taip, kaip yra paranku darbuotojui, pvz., nuo 9 val. iki 18 val. ir pan.);

2.2. Poilsio laiką nustatyti, atsižvelgiant į šeimos pareigų ir darbo derinimo poreikius;

2.3. Skirti lėšų vaikų priežiūros ir ugdymo išlaidoms ikimokyklinio ugdymo įstaigose ir pan.;

2.3. Sudaryti sąlygas darbuotojams dalyvauti šeimos renginiuose (tėvų susirinkimuose, šventėse, ekskursijose ir pan.), organizuojamuose ikimokyklinio ugdymo įstaigose;

2.4. Organizuoti vaikų priežiūros paslaugas darbovietėje.

3. Šeimai palankias darbo sąlygų nuostatas įtraukti į Darbo ir Kolektyvines sutartis.

Į šių sutarčių turinį rekomenduojame įtraukti 2 punkte suformuluotus sprendimus.

4. Tapti socialiai atsakinga įstaiga/įmone/organizacija.

Pagrindinė priežastis dėl kurios verta tapti tokia įmone yra ta, kad socialiai atsakinga veikla padidintų Jūsų įstaigos/įmonės/organizacijos prestižą, patrauklumą bei konkurencingumą.

SVARBU ŽINOTI, KAD:

I. Darbo Kodekso straipsniai darbuotojams, turintiems ikimokyklinio amžiaus vaikų, numato galimybę:

1. Pasirinkti darbo sutarties rūšį (DK 109-116 str.);
2. Pirmenybės teise būti paliktam dirbti, kai mažinamas darbuotojų skaičius (DK 135 str. 1 d.);
3. Dirbti ne visą darbo laiką (DK 146 str. 1 d.);
4. Pirmumo teise pasirinkti darbo pamainą (DK 147 str. 5 d.);
5. Atsisakyti:
 - dirbti viršvalandžius (DK 150 str. 4 d.),
 - dirbti naktinį darbą (DK 154 str. 4 d.),
 - dirbti poilsio dieną (DK 161 str. 6 d.),
 - dirbti švenčių dieną (DK 162 str. 2 d.),
 - budėti (DK 155 str. 4 d.),
 - vykti į komandiruotes (DK 220 str. 3 d.).
6. Turėti ilgesnės trukmės kasmetines atostogas (DK 166 str. 2 d.), pasirinkti jų laiką (DK 169 str. 4 d.);
7. Pasiimti atostogas vaikui prižiūrėti kol jam sueis 3 metai (DK 180 str.), nemokamas atostogas (DK 184 str. 1 d.);
8. Pasinaudoti garantijomis, numatytomis DK 129 str. 4 d., 130 str. 1 d., 132 str. ir 278 str.;
9. Pasinaudoti lengvatomis, numatytomis DK 214 str.

II. Šalyje ratifikuota:

1. Europos socialinė chartija, kurios 2 dalies 27 str. numatyta pareigų šeimai turinčių darbuotojų teisė į lygias galimybes ir vienodą padėtį;
2. Konvencija Nr. 156 (Dėl pareigų šeimai turinčių darbuotojų);
3. Konvencija Nr. 183 (Dėl motinystės saugos).

Užrašams

Užrašams